

*- Autolla ajaminen on minulle omaa aikaa miettiä asioita.
Ajellessa kuuntelen myös radiota ja se tietomäärä,
minkä sieltä kuunnellessa saa,
ei sitä muualta ehtisi koskaan saamaan.*

Kuvat ja teksti: Mervi Sensio

”Ole seurallinen, utelias, reipas ja rahanahne, niin **MENESTYIT**”

Ole seurallinen, utelias, reipas ja rahanahne. Sellaiset ohjeet sai SL-Autoyhtymä Oy:n paikallispäällikkö Pirjo Makkonen kun astui ensimmäistä kertaa päällikön saappaisiin.

-Oikeastaan näillä ohjeilla pärjää missä tahansa, eikä vaan, Makkonen pohtii. Miesvaltaisella kuljetusalalla hän on ainakin pärjännyt.

Tässä tapauksessa jos missä perintö on siirtynyt polvesta toiseen. Pirjo Makkosen ukki ja isä olivat busikuskeja ja tähän työhön Pirjokin päätyi parikymppisenä.

- Isä ajoi autoa 45 vuotta ja jäi täysin terveenä, 65-vuotiaana eläkkeelle. Alasta tuli minulle hyvä mielikuva, sillä isä lähti aina mielellään töihin. Olen ollut aina muutenkin kiinnostunut tekniikasta ja autojen laittamisesta. Nuorena opiskelin autoasentajalinjalla ja huoltoasemallakin olin töissä huoltopuolella. Bussia ajoin kymmenen vuotta.

Myöhemmin Makkonen opiskeli Jyväskylässä logistiikkateknikoksi. Aikuisena hän aloitti insinöörin opinnot, jotka jätti toistaiseksi syrjään työelämän tarjoamien tehtävien takia.

Makkonen miettii, että ehkä uravalinta on ollut hänelle niin luonnollista ja tukiverkoston ansiosta hyvin mahdollista, että kukaan ei ole ihmetellyt Makkosen valintoja. Ja edelleen Makkonen pitää valintojaan ▶

Pirjo Makkonen istui pienenä tyttönä isän takana bussissa, kun isä ajeli työvuorojaan.

– Luottamus, sen muistan. Luotin, ja muutkin matkustajat luottivat, että tällä kyydillä pääsee turvallisesti perille.

ehdottoman oikeina itselleen. Käytännön töistä siirtyminen esimies-tehtäviin ja nyt paikallispäälliköksi ovat olleet vain mieluisia mahdollisuuksia edetä.

- Olen tullut tällä alalla hyvin toimeen. Sopimusneuvotteluissa, alaisten kanssa toimiessa ja asiakkaiden suuntaan on tuntunut hyvältä olla minä, tavallinen, rehellinen nainen.

Ruletti pyörii tavalla ja toisella

Pirjo Makkonen siirtyi viime heinäkuussa paikallispäälliköksi SL-Autoyhtymään, jonka emoyhtiö on Suomen suurimpiin joukkoliikenneyrityksiin kuuluva Savonlinja Oy.

- Vastaan täällä Heinolassa oikeastaan kaikesta. Työnjohdosta autojen korjaukseen, pihan siisteydestä asiakkaiden yhteydenpitoon. Olen yhtiön silmät ja korvat paikallisella tasolla.

- Käyn myös yhä heittämissä bussikeikkoja, tänäkin aamuna kävin. Paikkailen tyhjiä aukkoja tarpeen mukaan ja ihan mielelläni.

SL-Autoyhtymän toimipisteistä lähtee säännöllisesti vakiovuoroille ja pikavuoroille 49 kuljettajaa ja 30 autoa. Naiskuljettajia on kolme.

Päivittäin pyörivä ruletti on melkoinen.

- Aamulla päivä saattaa olla paketissa ja yhdellä puhelinsoitolla se saattaa mennä saman tien uusiksi.

- Kuljetusten järjestely vaatii nopeaa reagointia, sillä yksi myöhästynyt vuoro vaikuttaa moniin ihmisiin ja jatkoyhteyksiin ja yhä laajemmalle. On tärkeää, että jokin ongelmamme ei näkyisi asiakkaalle saakka.

- Viime yönä oli tilanne päällä. Kuljettaja soitti, että ohjaustehostimesta pullahti öljyt ulos. Aikaa ei ollut paljon, mutta uusi auto oli valmiina lähtemään ihan ajallaan.

Huomenta ja kiitos kyydistä?

Suomessa on ollut linja-autoliikennettä yli sata vuotta. Ennen vanhaan tyylikkäästi pukeutunut kuljettaja oli kunnioitettu ja arvostettu herra. Perinteitä on jäljellä yhä. Bussinkuljettajalla kuuluu olla asianmukainen virka-asu. Arvostusta on kuitenkin rapissut sadan vuoden varrelle. Paljon on ystävällisiä ja kohteliaita asiakkaita, mutta kaikki eivät välttämättä tervehti, eivätkä kiitä kyydistä.

Alan osaaminen on Makkosella laajasti hallussa erilaisten työkokemusten ansiosta. Yrittäjyyskin on kiinnostanut, mutta ainakaan toistaiseksi se ei ole noussut aidosti vaihtoehdoksi. - Bussiyrittäjiä koulutetaan alati ja markkinoilla on varmasti valloittamattomia alueita. Aina on tilaa sille, joka keksii parempaa kuin kaveri, Makkonen arvelee.

Pirjo Makkosen harrastukset ovat olleet railakkaita.

Hän ajoi rallia jokamiesluokissa, toimi myös kilpailunjohtajana ja tuomarina ja hyppäsi laskuvarjolla.

– Sukulaismies tuumasi kerran, että lentokonetta et ole vielä ajanut, Makkonen nauraa.

- Ehkä ajatus on, että kun kyydistä maksetaan, ei tarvitse kiittää. Mutta meidän emme saa niin ajatella, vaan me tervehdimme, olemme asiakaspalvelijoita.

- Aktiivinen iloisuus, sinnikäs "huomenta" joka aamu esimerkiksi koululaisille voi jonakin aamuna tuottaa tulosta ja asiakassuhde herää eloon. Se on minusta tärkeää.

Kuljettajan luonteenpiirteistä juuri iloisuus, rauhallisuus, pitkä pinna ja paineensietokyky nousevat tärkeiksi.

- Kellonaika on määräävä tekijä tässä ammatissa, mutta se ei ole ainoa. Malttia pitää olla kiireessäkin, Makkonen toteaa.

Rekalla ajaminen oli mahtavaa

Linja-autonkuljettajia valmistuu pian ammattikouluista. Melko varma nakki päästä töihin on lähteä oppimaan bussinkuljettajaksi. Bussialalla pitäisi kuitenkin tehdä imagon nosto, jotta ammatti alkaisi kiinnostaa nuoria. Makkonen tietää, että tavaraliikenne vetää nuoria paljon enemmän.

- Se taitaa olla komeampaa ajaa rekalla. Ainakin mielikuva on hienompi. Karjapuskuri keulassa ohi jylisevä rekka kääntää katseet, bussi ei. Mutta eihän tässä ammatissa mitään vikaa ole! Työ on siistiä, kohtuullisesti palkattua ja sosiaalista, mutta itsenäistä, Makkonen sanoo.

Makkonen ei kuitenkaan ihmettele rekka-auton viehätystä, sillä on kokenut itsekkin sen mahtavuuden.

- Ajoin puutavararekkaa jonkin aikaa. Sellaisen ajaminen on tavallaan mahtavaa. Voit hallita jotain suurta, näet enemmän ja korkeammalta kuin muut.

- Samanlainen tunne seurasi myös siitä, kun järjestelin erikoiskuljetuksia ja sain ne toimimaan, vaikka en itse ajanut niitä.

- Ja samoja tunteita tulee nyt kun saan tämän 30 auton paletin pyörimään, alaiset luottavat ja asiakkaat ovat tyytyväisiä. Tavallaan näen täältä taustalta tämän palapelin, jossa parhaina päivinä kaikki palat loksahavat kivasti paikalleen.

- Se tuntuu hyvältä. ■